Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 198/2611/2017
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 14 marca 2017 roku

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W BIAŁYMSTOKU

Sprawozdanie z realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016r.

Białystok, luty 2017 r.

Wstęp

Podlaski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2016 (PRPD/2016) został przyjęty do realizacji Uchwałą Zarządu Województwa Podlaskiego Nr 120/1428/2016 z dnia 1 marca 2016r.

Zgodnie z zasadami monitorowania i koordynowania PRPD/2016, z realizacji działań ujętych w Planie przygotowywane jest sprawozdanie roczne. Sprawozdanie informuje o działaniach w zakresie polityki rynku pracy i zatrudnienia podjętych w ramach PRPD/2016 w województwie podlaskim i podsumowuje ich realizację w okresie roku.

Podstawowym źródłem informacji do opracowania sprawozdania z PRPD/2016 są sprawozdania sporządzone przez realizatorów zadań zgłoszonych do Planu zawierające w szczególności: nazwę priorytetu, charakterystykę realizowanych zadań, oszacowanie wydatkowanych kwot, uzyskane efekty, wnioski i rekomendacje, przekazywane do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku.

Analiza sprawozdań realizatorów poszczególnych zadań została dokonana w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w poszczególnych kartach zadań zgłoszonych do PRPD/2016 przez realizatorów.

Niniejsze sprawozdanie składa się z dwóch rozdziałów i trzech załączników. W rozdziale I przedstawiono sytuację na rynku pracy w województwie podlaskim z uwzględnieniem wskaźników opisujących sytuację na rynku pracy oraz podsumowanie realizacji Planu w 2016r. W rozdziale II. Przedstawiono sposób finansowania zadań realizowanych w ramach PRPD/2016. Załączniki zawierają zestawienie planowanych do uzyskania efektów w ramach zgłoszonych zadań z uzyskanymi efektami (zał. 1), zestawienie wydatków poniesionych na realizację Planu (zał. 2) oraz zestawienie wybranych wskaźników odnoszących się do sytuacji na rynku pracy (zał. 3).

I. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2016 roku - ogólne wskaźniki oraz podsumowanie realizacji PRPD/2016.

Rok 2016 był kolejnym okresem spadku poziomu bezrobocia rejestrowanego. Od początku roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 6,7 tys. osób, tj. o 12,1%.
Do kontynuacji korzystnych zmian z poprzedniego roku przyczyniła się realizacja szeregu inicjatyw i działań podejmowanych w obszarze rynku pracy, w tym przez realizatorów PRPD/2016. Na regionalnym rynku pracy odnotowano w 2016 roku następujące pozytywne zmiany:

1. 2016 rok był kolejnym już rokiem, kiedy wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON (100,0 tys. podmiotów – o 0,6 tys. więcej). W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów.
2. Zwiększyła się wartość **współczynnika aktywności zawodowej**[1] dla ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,5 punktu proc. – do 57,0%; na przestrzeni roku wartość tego wskaźnika zwiększyła się wśród mężczyzn – o 1,2 punktu proc., natomiast nie zmieniła się wśród kobiet – osiągając wartości odpowiednio: 65,6% i 49,2%.
3. **Liczba pracujących**[2] w województwie (wg BAEL) zmniejszyła się w ciągu roku o 10 tys. osób i wyniosła w III kwartale 2016 roku 490 tys. osób.
4. Mimo spadku liczby pracujących (i przy jednoczesnym znacznym spadku ogólnej liczby ludności województwa) nastąpił wzrost wartości **wskaźnika zatrudnienia w grupie ludności powyżej 15 roku życia** o 0,2 punktu proc. w skali roku, który wyniósł w III kwartale 2016r. 53,4%; wśród mężczyzn omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 61,5%, natomiast wśród kobiet – 46,0%. Na przestrzeni roku zaobserwowano wzrost jego wartości w przypadku mężczyzn (o 1,1 punktu), natomiast spadek wśród kobiet (o 0,5 punktu proc.).
5. Zwiększyła się także wartość **wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata** o 0,8 punktu, wynosząc w III kwartale 2016r. 71,8% i kształtując się na poziomie wyższym niż średnia krajowa o 2,1 punktu.
6. **Przeciętne zatrudnienie**[3] w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w porównaniu do 2015 roku o 2,3% i wyniosło w 2016 r. 100,1 tys. osób.

[1] Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2016r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok grudzień 2016, s.3 i nast., http://bialystok.stat.gov.pl/
[2] Tamże, s. 5,

7. Spadek poziomu bezrobocia rejestrowanego - w 2016 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP**[4] woj. podlaskiego zmniejszyła o 6,7 tys. osób, tj. o 12,1% (dla porównania: w 2015r. spadek poziomu bezrobocia rzędu 5,4 tys. osób, tj. o 8,9%) i ukształtowała się na poziomie 48,4 tys. osób.
8. Zmniejszyła się wartość **stopy bezrobocia rejestrowanego** o 1,4 punktu proc. (w Polsce o 1,5 punktu proc.); bezrobotni zarejestrowani w końcu 2016r. stanowili 10,4% ludności aktywnej zawodowo, podczas gdy na koniec 2015r. 11,8%. W końcu grudnia 2016r. wartość stopy bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom wyższy od średniej krajowej o 2,1 punktu proc. (Polska 8,3%).
9. Zwiększyła się natomiast wartość **stopy bezrobocia tzw. rzeczywistego (wg BAEL)** – o 0,7 punktu proc. z 5,8% w III kwartale 2015r. do 6,5% w III kwartale 2016r., w tym stopa bezrobocia kobiet zwiększyła się o 1,0 punktu proc. do 6,9%, a stopa bezrobocia młodzieży (15-24 lata) – o 3,3 punktu do 19,0% (wskaźnik w tej kategorii wiekowej był 2,9-krotnie wyższy niż wśród ogółu ludności).
10. Spadek w roku 2016 ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych spowodował dalszą poprawę sytuacji na rynku pracy grup osób w największym stopniu zagrożonych negatywnymi skutkami bezrobocia, do których w szczególności należą:
    - osoby długotrwale bezrobotne; ich liczba spadła o 4123 osoby, ale ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się zaledwie o 0,1 punktu, do 60,6%,
    - osoby bezrobotne młode, do 25 roku życia; liczba zarejestrowanych osób w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 2151 osób, a ich udział wśród ogółu bezrobotnych o 2,2 punktu proc, do poziomu 14,6%,
    - osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego; liczba bezrobotnych spadła o 2981 osób, a ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się o 2,3 punktu, do 25,9%.
    - osoby bez kwalifikacji zawodowych; liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadających kwalifikacji zawodowych zmniejszyła się o 2373 osoby, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych uległ zmniejszeniu o 0,4 punktu, do 32,3%.

Niemniej jednak na regionalnym rynku pracy wystąpiły także negatywne zmiany w obrębie struktury zarejestrowanych bezrobotnych. Pomimo znacznego spadku ogólnej liczby osób bezrobotnych, w 2016r. odnotowano wzrost procentowego udziału następujących grup zaliczanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- bezrobotnych osób powyżej 50 roku życia; liczba zarejestrowanych osób w tej grupie wiekowej spadła o 1151 osób, natomiast ich procentowy udział wśród ogółu bezrobotnych zwiększył się z 27,0% w końcu 2015 r. do 28,3% w końcu 2016r., a więc o 1,3 punktu,
- bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, których liczba zmniejszyła się o 38 osób, przy wzroście udziału tej grupy osób w ogólnej liczbie bezrobotnych o 1,6 punktu do 13,6%,
- osób posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia, których liczba zwiększyła się o 75, a procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych o 1,9 punktu,
- osób niepełnosprawnych, których liczebność spadła o 382 osoby, jednak ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zwiększył się o 0,1 punktu, osiągając wartość 6,3%.

W roku 2016 mieliśmy do czynienia ze wzrostem procentowego udziału kobiet wśród ogółu bezrobotnych; w porównaniu do końca 2015r. odsetek kobiet zwiększył się o 0,3 punktu proc. do 45,6%. Poziom bezrobocia kobiet zmniejszył się o 2886 osób, tj. o 11,6%, podczas gdy w grupie bezrobotnych mężczyzn spadek wyniósł 3772 osoby, tj. o 12,5%. Przewaga liczebna kobiet najwyraźniej zaznacza się w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (79,7% oraz 81,9% z nich to kobiety), w grupie osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (56,1% z nich

[3] Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2016r., nr 12/2016, Urząd Statystyczny w Białymstoku, s.2 i nast., http://bialystok.stat.gov.pl/

[4] Podlaski Rynek Pracy grudzień 2016, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok grudzień 2015, s.7

to kobiety) i, w mniejszym stopniu, bezrobotnych absolwentów w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, wśród których kobiety stanowiły 51,7%.

Rok 2016 był rokiem kontynuacji pozytywnych tendencji na rynku pracy. Bezrobocie rejestrowane spadło, i to w większym stopniu niż w poprzednim roku. Jednocześnie zwiększył się wskaźnik zatrudnienia w grupie ludności powyżej 15 roku życia, który wyniósł 53,4%, tj. o 0,2 punktu więcej niż przed rokiem, a współczynnik aktywności zawodowej zwiększył się o 0,5 punktu w skali roku i wyniósł w III kwartale 2016r. 57,0%. Oba te wskaźniki były na poziomie wyższym niż średnia krajowa (Polska odpowiednio: wskaźnik zatrudnienia – 53,0% (wzrost o 1,1 pp.), współczynnik aktywności zawodowej – 56,3% (spadek o 0,2 pp. w stosunku do III kw. 2015r.).

Mimo pozytywnych zmian podlaski rynek pracy nadal pozostaje rynkiem mocno zróżnicowanym zarówno pod względem terytorialnym, jak i strukturalnym, o wyraźnych cechach dysproporcji. Dotyczy to zarówno poziomu bezrobocia na lokalnych rynkach pracy, jak i rozwoju gospodarczego, a zwłaszcza rozwoju przedsiębiorczości i liczby działających na lokalnych rynkach podmiotów gospodarczych.

W dalszym ciągu regionalny rynek pracy cechuje niedopasowanie popytu i podaży pracy, co skutkuje z jednej strony trudnościami w znalezieniu zatrudnienia przez bezrobotnych, a z drugiej zgłaszanymi przez pracodawców kłopotami z pozyskaniem pracowników o pożądanych kwalifikacjach.

1. Podsumowanie realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.

1.1. Realizacja celu określonego w PRPD/2016

W Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2016 został określony następujący cel główny: **wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata. Na koniec III kwartału wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata osiągnął poziom 71,8%.**

Stopień realizacji celu przedstawia poniższa tabela.

Wskaźnik	Wykonanie w 2014 (IV kw.)	Wykonanie w 2015 (IV kw.)	Wykonanie w 2016 (III kw.)
***wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata, w tym:**	70,0%	69,2%	**71,8%**
- kobiet	64,1%	63,6%	**65,1%**
- mężczyzn	76,1%	74,6%	**78,3%**

*zgodnie z celami Strategii Europa 2020 oraz KPD 2015-2017 przyjmowany jest wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat.

1.2. Realizacja zadań ujętych w PRPD/2016

W Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016r. ujęto 34 zadania zgłoszone przez następujące instytucje (partnerów):

- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku,
- Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podlaskiego (14),
- Podlaską Wojewódzką Komendę Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku,
- Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego,
- Izbę Rzemieślniczą i Przedsiębiorczości w Białymstoku.

Z informacji przekazanych przez podmioty sprawozdające wynikało, iż zgłoszone do Planu zadania w zdecydowanej większości były realizowane. Niemniej, w przypadku kilku zadań (8) wystąpiły przypadki: niezrealizowania zadania z uwagi na nieuzyskanie dofinansowania do realizacji projektu (jedno zadanie II. 2.3), brak środków (jedno zadanie II. 3.4), wycofanie z realizacji zadania (jedno zadanie IV. 3.6) oraz przesunięcie terminu realizacji zadania m.in. z powodu braku rozstrzygnięcia konkursu w danym roku lub rozstrzygnięcia konkursu w końcu roku – zadanie wieloletnie (5 zadań I. 1.1, II. 3.2, II. 3.3, III. 1.1, 2.1).

1.3. Przegląd działań realizowanych w ramach PRPD/2016

W ramach obszaru priorytetowego **I. Rozwój przedsiębiorczości** w roku 2016 zrealizowano 5 zadań, które skierowane były na wpieranie zatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości głównie poprzez dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przyznawane osobom bezrobotnym, pożyczki dla przedsiębiorstw, działania informacyjne i szkoleniowe służące wsparciu przedsiębiorców i osób zainteresowanych założeniem firmy. Efekty zaplanowanych działań w zdecydowanej większości zostały osiągnięte. W przypadku 1 zadania (1.1) wskaźników nie odnotowano z uwagi na podpisanie umów na dofinansowanie realizacji projektów w listopadzie i grudniu 2016r. (zadanie wieloletnie).

W obszarze priorytetowym **II. Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** realizowane działania (15 zadań) służyły wsparciu osób pozostających bez pracy w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy głównie poprzez usługi poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, aktywne programy rynku pracy, pomoc w opiece nad dzieckiem oraz włączeniu zawodowemu i społecznemu osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób niepełnosprawnych. Efekty zaplanowanych do realizacji zdań w zdecydowanej większości zostały osiągnięte. W przypadku 3 zadań wskaźników nie odnotowano z uwagi na: w zadaniu 3.2 – podpisanie umów na dofinansowanie realizacji projektów w ramach Działania 7.1 RPO WP w końcu roku, w zadaniu 3.3 - brak rozstrzygnięcia konkursu dla Działania 7.3 RPO WP w danym roku (działania wieloletnie), w zadaniu 3.4 – brak środków na realizację zadania.

W obszarze priorytetowym **III. Poprawa kompetencji i kwalifikacji mieszkańców regionu** zadania przyjęte do realizacji (4 zadania) skierowane były na rozwijanie kształcenia ustawicznego osób dorosłych głównie poprzez wspieranie osób zagrożonych zwolnieniem i zwolnionych z pracy z przyczyn zakładu pracy, dofinansowanie kształcenia pracowników i pracodawców oraz rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez realizację projektów wspierających szkoły zawodowe i nauczycieli zawodu a także wsparcie w uzyskiwaniu tytułów zawodowych. Efektów zaplanowanych do realizacji zdań w przypadku 2 zdań nie odnotowano lub nie osiągnięto z uwagi na: w zadaniu 1.1 – projekty wybrane do realizacji są na początkowym etapie realizacji (wartość docelowa wskaźnika wynikająca z podpisanych umów 130), w zadaniu 2.1 – w 2016r. zrealizowano jedynie projekty obejmujące staże i praktyki zawodowe dla uczniów i słuchaczy szkół/placówek kształcenia zawodowego oraz nauczycieli zawodu, konkursy na pozostałe typy projektów nie zostały rozstrzygnięte lub nie rozpoczęła się realizacja tych projektów, realizacja projektu realizowanego przez Miasto Białystok (BOF) rozpoczęła się w styczniu 2017r.

W ramach obszaru priorytetowego **IV. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy** przyjęto do realizacji 10 zadań, które skierowane były na rozwijanie partnerskiego podejścia do realizacji działań na rzecz rynku pracy, doskonalenie systemu informacji o rynku pracy a także obsługi klientów urzędów pracy. Efekty zaplanowanych działań w zdecydowanej większości zostały osiągnięte (w przypadku zadania 3.6 Badanie satysfakcji klienta – MRPiPS wycofało się z jego realizacji).

Zestawienie planowanych do uzyskania efektów zadań realizowanych w ramach PRPD/2016 z uzyskanymi rezultatami na koniec 2016r. stanowi **Załącznik Nr 1.**

Podsumowując realizację działań podejmowanych w ramach PRPD/2016 w odniesieniu do wybranych efektów działań w szczególności odnoszących się do wsparcia osób na rynku pracy uzyskano następujące efekty:

- przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej z FP (PUP) – 581osobom, w ramach RPO WP Działanie 2.1 – 324 osobom,
- zrefundowano koszty utworzenia 732 stanowisk pracy (PUP),
- objęto szkoleniami 649 osób (PUP),
- udzielono poradnictwa i informacji zawodowej (w ramach CIiPKZ WUP) dla 8115 osób,
- PUP skierowały do zatrudnienia 3288 osób w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych),
- 4789 osób zostało skierowanych do pracy za pośrednictwem MBP i PPP (OHP),
- objęto działaniami w ramach OHP (pośrednictwo, usługi doradców zawodowych, warsztaty, kursy,) 27524 osób młodych,

- 766 osób młodych do 30 roku życia (PUP) uzyskało wsparcie w ramach bonów: stażowych, szkoleniowych, zatrudnieniowych, na zasiedlenie,
- skierowano na staż 4225 osób (PUP),
- objęto wsparciem 2413 osób w tym w zakresie przygotowania do egzaminów/przeprowadzenia egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza w zawodzie, przyuczenia do wykonywania określonych czynności (IRziP),
- objęto wsparciem 4706 osób bezrobotnych w RPO WP Działanie 2.1, PO WER Działanie 1.1

II. Finansowanie realizacji zadań przyjętych w Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2016.

W 2016r. zadania realizowane w ramach PRPD/2016 finansowane były z różnych źródeł – krajowych i zagranicznych.
Na realizację ujętych w Planie działań wydatkowano ogółem 198602,03 tys. zł, z tego:

Źródło finansowania	Wydatkowanie (w tys. zł)	Plan wydatków (w tys. zł)	% realizacji
Fundusz Pracy	121484,6	118128,0	103
PFRON	1963,1	1425,1	138
Budżet Państwa	7291,78	19458,94*	37
Budżet JST	277,2	4951,07	6
Środki prywatne	1785,16	9200,33	19
EFS	48524,66	160668,4	29,86
Inne środki UE	17275,53	11530,4*	150
ogółem	**198602,03**	**325362,2**	**61**

*środki z planu w EURO przeliczono wg kursu 4,1749

Niski poziom wykonania budżetu (wydatkowanie środków na poziomie 61% planu) wynika głównie z przesunięcia w czasie rozpoczęcia realizacji zadań realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020. Związane to jest w szczególności z brakiem rozstrzygnięcia w 2016r. konkursów na dofinansowanie realizacji projektów w ramach programu operacyjnego lub podpisaniem umów na dofinansowanie realizacji projektów w końcu roku. W 2016 r. zaangażowanie środków na realizację zadań określonych w PRPD/2016 a realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020 i PO WER wynosi łącznie **82854,8 tys. zł**, w podziale na priorytety i działania PRPD/2016 zaangażowanie przedstawia się następująco:
Priorytet I Działanie 1.1 – 11967,55 tys. zł (Działanie 2.3 RPO WP),
Priorytet II Działanie 1.6 – 10939,0 tys. zł (Działanie 2.2 RPO WP), Działanie 1.8 – 11746,66 tys. zł (Działanie 1.2 POWER), Działanie 3.2 – 19320,8 tys. zł (Działanie 7.1 RPO WP),
Priorytet III Działanie 1.1 – 1569,0 tys. zł (Działanie 2.4 RPO WP), Działanie 2.1 – 27311,74 tys. zł (Poddziałanie 3.3.1 i 3.3.2 RPO WP).

W roku 2016 na realizację zadań w obszarze rynku pracy ujętych w poszczególnych priorytetach PRPD/2016 wydatkowano:
- Priorytet I. Rozwój przedsiębiorczości – 29370,93 tys. zł,
- Priorytet II. Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 155169,12 tys. zł,
- Priorytet III. Poprawa kompetencji i kwalifikacji mieszkańców regionu – 12447,74 tys. zł,
- Priorytet IV. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy – 1614,0 tys. zł.

Szczegółowe zestawienie wydatków poniesionych na realizację PRPD/2016 stanowi **Załącznik Nr 2.**
W podanych kwotach wydatków nie uwzględniono zadań realizowanych przez instytucje w ramach środków własnych przeznaczonych na działalność bieżącą.